

Kazuistika 2 - Ondřej, 14 let

Dg.: PAS + ADHD

Komunikace řeč: Ondra mluví v celých větách. Mluví si spíš sám pro sebe, opakuje si části rozhovorů nebo sekce z filmů (opožděná echolálie). Tyto hlášky používá i jako odpovědi v konverzaci nebo jako strategií k regulaci vlastních emocí. Komunikuje s pracovníky i ostatními klienty většinou formou odpovědí na otázky nebo žádosti, ne pomocí vyprávění příběhů. U žádostí používá větnou skladbu např.: „Soňo, já chci pít, prosím.“ (pozůstatek z učení komunikace pomocí VOKS větného řádku). Na otázky odpovídá většinou v krátkých větách.

Sociální dovednosti: Pracovníky respektuje a následuje jasně zadané instrukce. Je silně fixovaný na jednoho svého kamaráda (spolužáka ze školy). Při neřízené činnosti si jde hrát sám nebo se přidá k ostatním, společné aktivity však neinicuje. Nemá problém být i ve větší skupině, potřebuje ale přesně vědět, co se bude dít a v jakém pořadí a co se o něho očekává. U frustraci, přetížení nebo zákazu někdy zvýší hlas (vykřikne), ale hned se sám zastaví a pokračuje tišším hlasem. Má sklony k sebezraňování v stresových situacích (bouchá si pěstí do hýždě, do brady nebo do otevřené dlaně. Ve výjimečných situacích bouchá do okna nebo stěny. Na zvadání silného afektu potřebuje pomoc druhé osoby (Pomáhají jasné instrukce v krátkých větách).

Kognitivní (rozumové) schopnosti: Ondra potřebuje jasnou strukturu, pak pracuje samostatně. Rozumí posloupnosti. Čte, píše, umí verbálně vyjadřovat své pocity (zejména nelibost, svůj názor na aktivitu). Intelekt v pásmu průměru. Úkoly plní rychle, je rád za práci odměněn např. Nálepkou (dobře funguje žetonová ekonomika, vizualizace). Má dobrou paměť na lidi, místa nebo opakující se jevy.

Představivost a hra: Ondra si rád hraje s hudebními nástroji. Rád se dívá z okna na dopravní prostředky. Relax/volnou chvíli často tráví v pohybu. Má své oblíbené aktivity (pohádky a filmy např. Krakonošské pohádky, videa od řidičů šalin). Miluje taktilní stimulaci na rukách – mačkání, kartáčování, míčkování. Nerad je špinavý nebo mokrá (hned se potřebuje jít umýt).

Sebeobsluha: Samostatný ve většině úkonů. Dopomoc potřebuje při utírání po velké potřebě, vázání tkaniček, čištění zubů a umývání vlasů.

Motorické dovednosti: Někdy nečekaně rozhodí rukami nebo si stoupne (zachovaných několik primárních reflexů). Motorické cviky vykává rychle a často nepřesně. Padá mu klenba na chodidlech a kolena se vtáčejí do tvaru X. Chodí kvůli tomu k fyzioterapeutovi. Jinak s hrubou ani jemnou motorikou nemá větší problémy.

Zapojení do společenských aktivit: Zapojuje se podle instrukcí pracovníka do aktivit ve dvojici i malých skupinkách bez problémů. Není iniciativní, pouze plní instrukce.